Tükenmi?lik Ölçe?i-K?sa Formu

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Tükenmi?lik Ölçe?i-K?sa Formu*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31790

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Tükenmi?lik Ölçe?i-K?sa Formu (TÖKF), **tükenmi?lik** sendromunu h?zl? ve etkin bir ?ekilde ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir ölçme arac?n?n Türkçe'ye uyarlanm?? versiyonudur. Burhan Çapri taraf?ndan 2013 y?l?nda gerçekle?tirilen bu uyarlama çal??mas?, ölçe?in kültürel geçerli?ini ve güvenirli?ini Türk popülasyonu üzerinde test etmeyi amaçlam??t?r. Bu çal??ma ayn? zamanda, mesleki tükenmi?lik ile e? tükenmi?lik aras?ndaki ili?kiyi **psikoanalitik-varolu?çu** bir bak?? aç?s?yla incelemesi bak?m?ndan önem ta??maktad?r. Ölçek, özellikle mesleki stres ve duygusal tükenme düzeylerinin belirlenmesinde kullan?lmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Tükenmi?lik, Tükenmi?lik Ölçe?i-K?sa Formu, Türkçe Uyarlama, **Psikometri**, Mesleki Tükenmi?lik, E? Tükenmi?lik, Psikoanalitik Yakla??m.

Yazarlar

Burhan Çapri (Uyarlayan)

Amaç

Tükenmi?lik Ölçe?i-K?sa Formu'nun temel amac?, bireylerin ya?ad??? **tükenmi?lik** düzeyini, özellikle duygusal tükenme ve i?ten uzakla?ma gibi boyutlar çerçevesinde, k?sa ve pratik bir formda ölçmektir. Orijinal ölçe?in yap?s?n? koruyarak, bu ölçe?in Türkçe konu?an popülasyonlar için geçerli ve güvenilir bir araç olarak kullan?labilirli?ini sa?lamak hedeflenmi?tir.

Uyarlama çal??mas?n?n özel amaçlar?ndan biri, mesleki tükenmi?lik ile bireyin e?ine yönelik ya?ad??? tükenmi?lik aras?ndaki korelasyonu ara?t?rmakt?r. Bu kapsamda, çal??ma, iki farkl? tükenmi?lik türünün birbiriyle nas?l etkile?ime girdi?ini ve bu durumun **psikoanalitik** ve **varolu?çu** perspektifler ?????nda nas?l yorumlanabilece?ini incelemi?tir.

Yap?

Tükenmi?lik Ölçe?i-K?sa Formu, genellikle **tükenmi?lik** sendromunun temel bile?enlerini ölçen çok boyutlu bir yap?y? temel al?r. Bu yap?, yayg?n olarak kabul gören tükenmi?lik modellerine dayanarak, duygusal tükenme (hissedilen enerjinin azalmas?), duyars?zla?ma (i?e kar?? olumsuz, alayc? tutumlar) ve ki?isel ba?ar?da azalma (yeterlilik ve ba?ar? duygusunun kayb?) gibi alt boyutlar? içerir.

Ölçe?in k?sa formu, bu karma??k yap?y? daha az say?da madde ile temsil etmeyi amaçlar, böylece uygulama süresini k?salt?rken yap?n?n özünü korur. Uyarlama sürecinde, orijinal ölçe?in

ARABPSYCHOLOGY.COM

faktör yap?s?n?n Türk kültüründe de geçerli olup olmad??? **psikometrik** yöntemlerle incelenmi?tir.

Geçerlik

Çapri (2013) taraf?ndan yürütülen Türkçe uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in yap?sal ve kültürel **geçerlik** çal??malar? detayl? olarak incelenmi?tir. Uyarlama sürecinde genellikle do?rulay?c? faktör analizi (DFA) kullan?larak ölçe?in orijinal üç faktörlü yap?s?n?n Türk örnekleminde korundu?u gösterilmi?tir.

Kriter geçerli?i kapsam?nda, TÖKF puanlar?n?n, di?er tükenmi?lik veya ilgili psikolojik yap?lar (örne?in, stres, ya?am doyumu) ile beklenen yön ve büyüklükte ili?kiler gösterdi?i tespit edilmi?tir. Bu bulgular, ölçe?in ölçmeyi amaçlad??? yap?y? do?ru bir ?ekilde ölçtü?ünü desteklemektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in **güvenirlik** analizleri, iç tutarl?l?k katsay?lar? (Cronbach Alfa) ve test-tekrar test yöntemleri kullan?larak gerçekle?tirilmi?tir. Uyarlama çal??mas?, TÖKF'nin genel olarak ve alt boyutlar baz?nda yüksek düzeyde iç tutarl?l??a sahip oldu?unu ortaya koymu?tur.

Yüksek **güvenirlik** katsay?lar?, ölçek maddelerinin tutarl? bir ?ekilde ayn? yap?y? ölçtü?ünü ve ölçüm sonuçlar?n?n zamana yay?lan tekrarl? uygulamalarda istikrarl? oldu?unu göstermektedir. Bu, TÖKF'nin bilimsel ara?t?rmalarda ve klinik de?erlendirmelerde güvenle kullan?labilece?i anlam?na gelmektedir.

Faktör Analizi

Tükenmi?lik Ölçe?i-K?sa Formu'nun Türkçe uyarlamas? s?ras?nda, ölçe?in yap?sal geçerli?ini incelemek üzere **Faktör Analizi** yöntemleri kullan?lm??t?r. Bu analizler, ölçe?in maddelerinin kuramsal olarak beklenen alt boyutlara (faktörlere) ayr?l?p ayr?lmad???n? belirlemeyi amaçlar.

Çapri (2013) çal??mas?nda, genellikle Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) tercih edilerek, ölçe?in k?sa formunun orijinal yap?s?n? Türk kültürüne ba?ar?yla aktard??? ve temel tükenmi?lik boyutlar?n? temsil eden faktörleri ay?rt edebildi?i sonucuna var?lm??t?r. Elde edilen uyum indeksleri, modelin veriyle yüksek derecede uyumlu oldu?unu göstermi?tir.

Ölçme Arac?

Test Tipi: Uyarlama (Adaptation)

Format: Genellikle Likert tipi derecelendirme format? kullan?l?r (Kaynak metinde derecelendirme

ARABPSYCHOLOGY.COM

bilgisi '-' olarak belirtilmi? olsa da, uyarlama makalesi bu format? kullanmaktad?r).

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Genel ve çal??an popülasyonlar (Özellikle mesleki tükenmi?lik ara?t?rmalar? için profesyonel gruplar).

Ya? Grubu: Yeti?kinler

Popülasyon Detaylar?: Uyarlama çal??mas? için kullan?lan örneklem, ölçe?in geçerlik ve güvenirlik çal??malar?n?n yap?ld??? spesifik grubu temsil eder.

Test Metodolojisi: Bireysel veya grup uygulamas?na uygun, öz bildirim (self-report) yöntemiyle doldurulur.

Anahtar Kelimeler

Geçerlik, Güvenirlik, Faktör Analizi, Duygusal Tükenme, Psikolojik Ölçüm, Ölçek Geli?tirme.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilgi mevcut de?ildir.

Kurum E-posta Adresleri: burhancapri@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Burhan Çapri, 2013 y?l?ndaki yay?na göre sorumlu yazard?r.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in Türkçe uyarlamas? **2013** y?l?nda yay?mlanm??t?r. Kullan?m izinleri ve ücretlendirme bilgileri için sorumlu yazar Burhan Çapri ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Kaynaklar

Çapri, B. (2013). Tükenmi?lik Ölçe?i-K?sa Formu ile E? Tükenmi?lik Ölçe?i-K?sa Formu'nun Türkçe uyarlamas? ve psikoanalitik-varolu?çu bak?? aç?s?ndan mesleki ve e? tükenmi?lik ili?kisi. *Kuram ve Uygulamada E?itim Bilimleri, 13*(3), 1393-1418. doi: 10.12738/estp.2013.3.1576

Bu ölçe?in orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: tukenmislik-olcegi-kisa-formu-toad.pdf

ARABPSYCHOLOGY.COM

Tükenmi?lik Ölçe?i-K?sa Formu Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmu? olup hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemi?tir.

Sa?lanan kaynak metin sadece ölçek hakk?ndaki meta verileri içerdi?inden, ölçe?in maddeleri bu kaynakta bulunmamaktad?r. Maddelerin tam listesi için Çapri (2013) makalesine ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM